

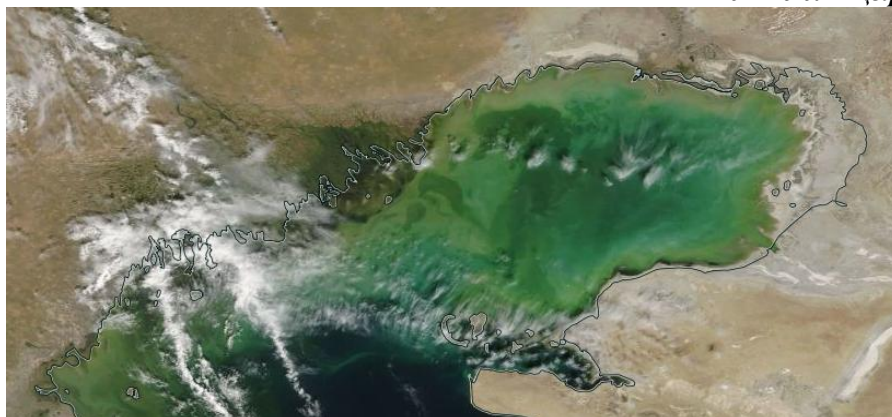

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЭКОЛОГИЯ, ГЕОЛОГИЯ
ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №35 БЮЛЛЕТЕНІ

2022 ж. 2 қыркүйек, жұма

1-сурет. 2022 ж. 30 тамызда ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NAGA/GSFC фотосуреті

**2022 Ж. 01-06 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

01-06 қыркүйек аралығында теңіз деңгейінің минус 28,33 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,69 м-ден минус 28,07 м аралығында болуы мүмкін.

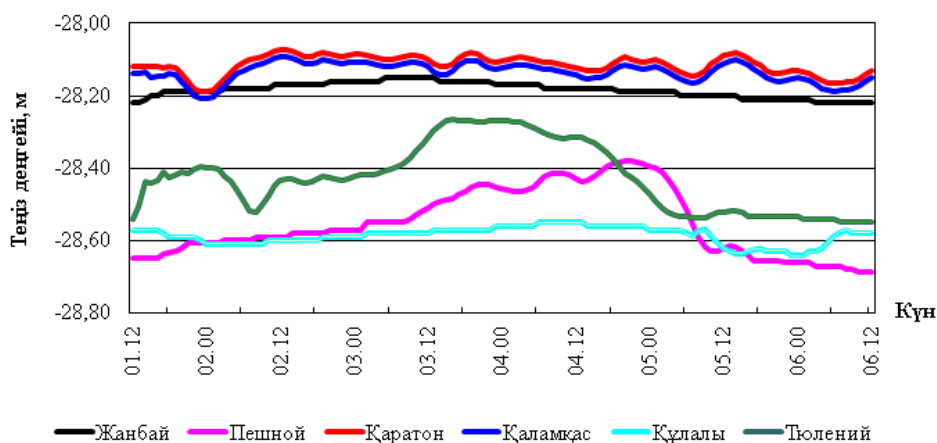
2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

5-6 қыркүйек аралығында Пешной ауданында орташа жылдамдығы 2-7 м/с-ны құрайтын және 10 м/с дейін күшейетін оңтүстік-батыстан соққан желдің әсерінен теңіз деңгейі 29 см-ге төмендейтін, желшегерме құбылысы күтілуде.

3-6 қыркүйек аралығында Тюлений арал ауданында орташа жылдамдығы 0-5 м/с-ны құрайтын және 8 м/с дейін күшейетін, оңтүстік-батыстан соққан желдің әсерінен теңіз деңгейі 28 см-ге төмендейтін, желшегерме құбылысы күтілуде.

Жанбай, Құлалы арал, Қаратон және Қаламқас аудандарында желшегерме-желкөтерме құбылыстары **күтілмейді**, теңіз деңгейінің ауытқуы 5-7 см-ден аспайды.

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2022 Ж. 01-06 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ ЖӘНЕ ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

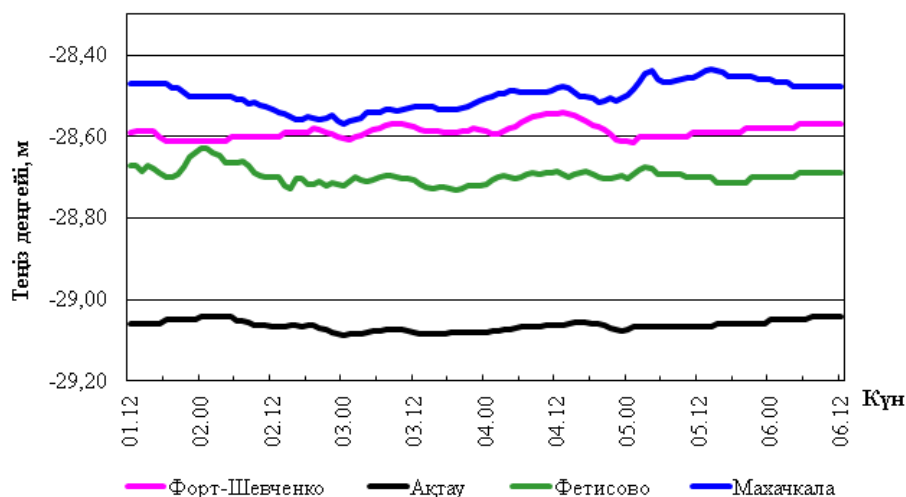
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

01-06 қыркүйек аралығында теңіз деңгейінің минус 28,33 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,69 м-ден минус 28,07 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы 5 см-ден аспайды.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-15 (-28,15)	2022/09/03 05:00:00	-22 (-28,22)	2022/09/01 12:00:00	-18 (-28,18)
Пешной	-38 (-28,38)	2022/09/04 19:00:00	-69 (-28,69)	2022/09/06 10:00:00	-55 (-28,55)
Қаратон	-7 (-28,07)	2022/09/02 12:00:00	-19 (-28,19)	2022/09/01 23:00:00	-11 (-28,11)
Қаламқас	-9 (-28,09)	2022/09/02 12:00:00	-21 (-28,21)	2022/09/01 23:00:00	-13 (-28,13)
Құлалы	-55 (-28,55)	2022/09/04 06:00:00	-64 (-28,64)	2022/09/05 14:00:00	-59 (-28,59)
Тюлений	-27 (-28,27)	2022/09/03 15:00:00	-55 (-28,55)	2022/09/06 07:00:00	-43 (-28,43)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-54 (-28,54)	2022/09/04 11:00:00	-61 (-28,61)	2022/09/01 18:00:00	-59 (-28,59)
Ақтау	-104 (-29,04)	2022/09/02 00:00:00	-109 (-29,09)	2022/09/03 00:00:00	-106 (-29,06)
Фетисово	-63 (-28,63)	2022/09/02 00:00:00	-73 (-28,73)	2022/09/02 15:00:00	-70 (-28,70)
Махачкала	-43 (-28,43)	2022/09/05 14:00:00	-57 (-28,57)	2022/09/03 00:00:00	-50 (-28,50)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2022 ж. 25-31 ТАМЫЗ АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,50 м-ге, ең жоғарғы мәні - минус 28,11м-ге, ең төменгі мәні – минус 28,94м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 28,57 м-ге, ең жоғарғы мәні - минус 28,30 м-ге, ең төменгі мәні - минус 29,05 м-ге сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мен үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайыңға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының MIKE 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәліметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.

БС – Балтик системасы

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 050022, Алматы, Абай даңғ. 32, Тел.: 255-84-06

e-mail: kaspy@meteo.kz

Құрастырған: Васенина Е.И.

Тексерген: Ивкина Н.И.

Қазақшаға аударған: Наурозбаева Ж.К.

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.